

รายการที่ 6

การลำเลียงสารผ่านเซลล์

วิทยากร อ.สมาน แก้วไวยุทธ

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. เมื่อนำสาหร่ายเทาน้ำ (Spirogyra) แช่ลงในน้ำประปา พบว่าเซลล์ของเทาน้ำจะเต่งขึ้นมา กระบวนการเริ่มแรกที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์เช่นนี้ คือ

ก. การแพร่	ข. ออสโมซิส
ค. พลาสโมไลซิส	ง. แรงดันเต่ง (turgor pressure)

2. นักเรียนคนหนึ่งทำการทดลองโดยใช้ชิ้นมันเทศ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวนชิ้นและขนาดในแต่ละกลุ่มเท่าๆ กันกลุ่มหนึ่งแช่ลงในสารละลายน้ำตาล และอีกกลุ่มหนึ่งแช่ลงในน้ำกลั่น หลังจากนั้นนำมันเทศมาชั่งเพื่อหาการเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักในข้อใดถูกต้อง

น้ำหนักของชิ้นมันเทศที่แช่ลงใน :	น้ำกลั่น	สารละลายน้ำตาล
ก. ลดลง		เพิ่มขึ้น
ข. ลดลง		ลดลง
ค. ไม่เปลี่ยนแปลง		ลดลง
ง. เพิ่มขึ้น		ลดลง

3. ภายในเซลล์ของสาหร่ายชนิดหนึ่งพบว่ามีไอออน (Ion) สะสมอยู่มากกว่าไอออนที่อยู่ในบ่อน้ำถึง 1,000 เท่า กระบวนการอะไรที่ทำให้เกิดลักษณะเช่นนี้

ก. Diffusion	ข. Osmosis
ค. Pinocytosis	ง. Active transport

4. เยื่อเลือกผ่าน (differentially permeable membrane) จะอนุญาต

ก. เฉพาะโมเลกุลของตัวถูกละลายผ่านได้ในทิศทางเดียว
ข. เฉพาะโมเลกุลของตัวทำละลายผ่านได้ในทิศทางเดียว
ค. โมเลกุลตัวถูกละลายและตัวทำละลายผ่านได้ในทิศทางเดียว
ง. โมเลกุลของตัวถูกละลายและโมเลกุลของตัวทำละลายผ่านได้ทั้งสองทิศทาง

5. ในการทดลองเรื่อง “การหมักของยีสต์” โดยนำยีสต์ใส่ลงในสารละลายซูโครส แต่ถ้าสารละลายซูโครสเข้มข้นมากเกินไป การทดลองจะล้มเหลวทั้งนี้เนื่องจาก
- ปริมาณแอลกอฮอล์เกิดขึ้นมากเกินไปจึงทำให้ยีสต์ตาย
 - สารละลายเหนียวมากจนกระทั่งยีสต์ไม่สามารถเจริญเติบโตได้
 - คาร์บอนไดออกไซด์เกิดขึ้นมากเกินไปจึงแพร่เข้าเซลล์ยีสต์ทำให้ยีสต์ตาย
 - ยีสต์สูญเสียน้ำออกจากเซลล์มาก
6. การนำสารเข้าสู่เซลล์ในข้อใดแตกต่างจากวิธีอื่น ๆ มากที่สุด
- Diffusion
 - Osmosis
 - Active transport
 - Pinocytosis
7. กระบวนการใดสำคัญที่สุดในการรักษาสภาวะต่าง ๆ ของร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล
- Osmosis
 - Diffusion
 - Plasmolysis
 - Active transport
8. การลำเลียงสารแบบพาสซีฟ (Passive transport) ก็กับการลำเลียงสารแบบแอกทีฟ (Active transport) แตกต่างกันอย่างเด่นชัดในเรื่องใด
- พลังงาน
 - การผ่านเยื่อหุ้มเซลล์
 - การมีตัวพา
 - ชนิดของสารที่ถูกลำเลียง
9. เมื่อนำแผ่นเยื่อหุ้มแซในสารละลายที่มีความเข้มข้นสูง (Hypertonic solution) จะพบว่าขนาดของไซโทพลาสซึมจะเล็กลง และแยกออกจากผนังเซลล์ ปรากฏการณ์นี้เรียกว่า
- การแพร่
 - ออสโมซิส
 - พลาสโมไลซิส
 - แรงดันออสโมติก (Osmotic pressure)
10. ออสโมซิส จะเกิดขึ้นในภาวะใดต่อไปนี้
- ขึ้นเนื้อเหี่ยวแฟบเมื่อแช่ในน้ำเกลือ
 - ขึ้นมันฝรั่งบวมเต่งเมื่อแช่ในน้ำ
 - ขนรากดูดเกลือแร่ในสารละลายจากดิน
 - เยื่อหุ้มเซลล์ของเยื่อหุ้มแยกตัวออกจากผนังเซลล์ เมื่อแช่ในน้ำเกลือเจือจาง
- เฉพาะ 1 และ 3 เท่านั้น
 - เฉพาะ 2 และ 4 เท่านั้น
 - เฉพาะ 1, 2 และ 3 เท่านั้น
 - ทั้ง 1, 2, 3 และ 4

11. ไดอะไลซิส (Dialysis) เป็นกระบวนการที่

- ก. โมเลกุลของตัวทำละลายเคลื่อนที่จากสารละลายเจือจางผ่านเยื่อเลือกผ่านไปยังสารละลายที่เข้มข้นกว่า
- ข. โมเลกุลของตัวถูกละลายเคลื่อนที่จากสารละลายเจือจางผ่านเยื่อเลือกผ่านไปยังสารละลายที่เข้มข้นกว่า
- ค. โมเลกุลของตัวถูกละลายเคลื่อนที่จากสารละลายเข้มข้นผ่านเยื่อเลือกผ่านไปยังสารละลายที่เจือจางกว่า
- ง. โมเลกุลของตัวถูกละลายเคลื่อนที่จากสารละลายเข้มข้นไปยังสารละลายที่เจือจางกว่า โดยไม่จำเป็นต้องผ่านเยื่อเลือกผ่าน

12. ข้อใดต่อไปนี้เป็นเปรียบเทียบระหว่างพลาสโมไลซิส (Plasmolysis) กับฮีมอไลซิส ไม่ถูกต้อง

พลาสโมไลซิส	ฮีมอไลซิส
1. เกิดในสารละลาย Hypotonic	เกิดในสารละลายไฮเปอร์โทนิก (Hypertonic)
2. เกิดในเซลล์พืช	เกิดในเซลล์เม็ดเลือดแดง
3. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น : น้ำเคลื่อนที่ออกจากเซลล์	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น : น้ำเคลื่อนที่เข้าสู่เซลล์

- ก. เฉพาะข้อ 1
- ข. เฉพาะข้อ 3
- ค. เฉพาะข้อ 1 และ 3
- ง. ทั้งข้อ 1, 2 และ 3

13. ถ้านำอมีบาที่อาศัยในน้ำจืดใส่ลงในสารละลายเกลือเข้มข้น มันจะ

- ก. นำน้ำเข้าสู่เซลล์โดยวิธี Pinocytosis
- ข. นำน้ำเข้าสู่เซลล์โดยวิธี Active transport
- ค. สูญเสียน้ำออกจากเซลล์ และเซลล์จะเหี่ยวแฟบ
- ง. นำน้ำส่วนเกินออกจากเซลล์ด้วยคอนแทรกไทล แวกิวโอล (Contractile vacuole)

14. ถ้าความเข้มข้นของสารละลายภายในเซลล์เม็ดเลือดแดง เท่ากับ 0.9 M สารละลายใดต่อไปนี้จะทำให้เซลล์เม็ดเลือดแดงเกิด Haemolysis

- ก. 0.2 M
- ข. 0.9 M
- ค. 1.6 M
- ง. 3.0 M

15. ไฮโทพลาสซึมในเซลล์ของพืชจะหดตัว ถ้าเซลล์นั้น

ก. ถูกแช่ในน้ำกลั่น

ข. ถูกเก็บไว้ในที่เย็นจัด

ค. ถูกใส่ไว้ในสารละลายเจือจาง

ง. ถูกใส่ไว้ในสารละลายน้ำเกลือเข้มข้นสูง

16. การแลกเปลี่ยนของเสีย อาหาร ระหว่างแม่กับทารกในครรภ์เกิดขึ้นโดยกระบวนการใดเป็นสำคัญ

ก. การแพร่

ข. Active transport

ค. pinocytosis

ง. Phagocytosis

17. ในขณะที่ศึกษารูปร่างขนาดของเซลล์สัตว์ภายใต้กล้องจุลทรรศน์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ควรห่อเลี้ยงเซลล์ที่ศึกษาด้วย

ก. สารละลายที่เป็นไอโซโทนิกต่อเซลล์

ข. สารละลายที่เป็นไฮโปโทนิกต่อเซลล์

ค. สารละลายที่เป็นไฮเปอร์โทนิกต่อเซลล์

ง. น้ำกลั่นที่บริสุทธิ์

18. กระบวนการออสโมซิสจะเห็นได้ชัดที่สุดเมื่อ

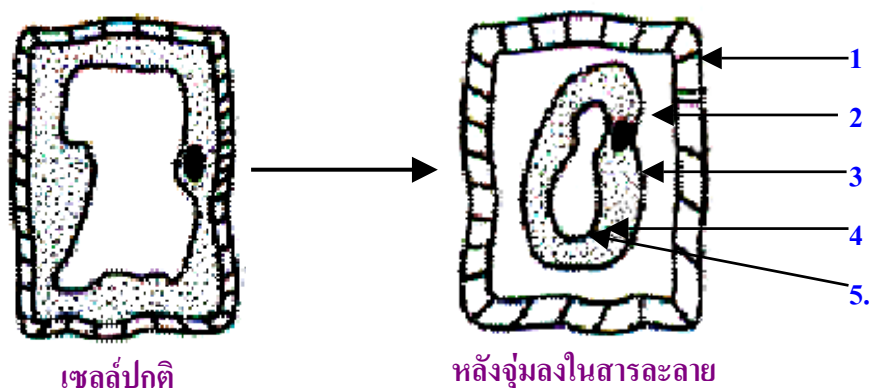
ก. แก๊สออกซิเจนเข้าไปในเส้นเลือดฝอยรอบๆ อัลวีโอลัสในปอด

ข. น้ำเคลื่อนที่ออกจากใบทางปากใบ (stoma)

ค. น้ำเคลื่อนที่เข้าไปในเซลล์ขนรากของพืช

ง. สารอาหารเคลื่อนที่ผ่านผนังลำไส้เข้าสู่เส้นเลือดฝอยในวิลลัส

19. กระบวนการที่เกิดขึ้นเนื่องจากใส่เซลล์ลงใน 10% น้ำเชื่อม ดังภาพคือ

ก. Osmosis

ข. Plasmolysis

ค. Diffusion

ง. Plasmoptysis

20. นักเรียนคนหนึ่งใช้กล้องจุลทรรศน์ตรวจดูเซลล์ในใบสาหร่ายหางกระรอกซึ่งจุ่มอยู่ในน้ำบนสไลด์พบสภาพของเซลล์ปรากฏดังรูป 1 ต่อมาใช้กระดาษซับเอาน้ำออก แล้วหยดสารละลายกลูโคส 10 % ลงตรงขอบกระจกปิดสไลด์ และตรวจดูเซลล์อีกครั้งหนึ่ง จะเห็นเซลล์ดังรูปที่ 2

รูปที่ 1

รูปที่ 2

จากการทดลองนี้ แสดงว่าความเข้มข้นของสารละลายกลูโคสภายในเซลล์สาหร่ายหางกระรอกก่อนที่จะหยดสารละลายกลูโคสลงไปเป็นเท่าใด

- ก. เท่ากับ 10%
- ข. น้อยกว่า 10%
- ค. มากกว่า 10%
- ง. อาจน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10%

